

Рац О. М.

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ БАНКОМ

Мета статті полягає в обґрунтуванні та розробці методичного підходу до оцінки ефективності антикризового управління банком. Для підвищення якості вимірювання ефективності антикризових дій банку на основі теоретичного аналізу визначено найсуттєвіші локальні характеристики оцінки ефективності антикризового управління за показниками фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності, ефективності управління банківською установою. Для побудови узагальнюючого показника оцінки ефективності антикризового управління банку визначено вимоги, за якими сформовано модель оцінки ефективності антикризового управління банком на основі використання методу таксономічного показника розвитку. Встановлено послідовність етапів побудови та розрахунку інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління банком. На основі запропонованого методичного підходу визначено інтегральний таксономічний показник оцінки ефективності антикризового управління ПАТ «Укрсоцбанк». Перспективою подальших досліджень у даному напрямі є урахування в інтегральній оцінці ефективності антикризового управління банком якісних часткових характеристик, які б дозволили враховувати рівень різних видів банківського ризику: відсоткового, курсового, валютного тощо.

Ключові слова: антикризове управління банком, оцінка ефективності, узагальнюючий показник, часткові показники оцінки ефективності антикризового управління банком, інтегральний таксономічний показник оцінки ефективності антикризового управління банком

Рис.: 1. Табл.: 4. Формул.: 5. Бібл.: 9.

Рац Ольга Миколаївна – кандидат економічних наук, старший викладач, кафедра банківської справи, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

Email: olrats@ukr.net

УДК 005.334:336.71

Рац О. Н.

ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ АНТИКРИЗИСНОГО УПРАВЛЕНИЯ БАНКОМ

Цель статьи состоит в обосновании и разработке методического подхода к оценке эффективности антикризисного управления банком. Для повышения качества измерения эффективности антикризисных действий банка на основе теоретического анализа определены наиболее существенные локальные характеристики оценки эффективности антикризисных действий, состоящие из показателей финансовой устойчивости, деловой активности, ликвидности, эффективности управления банковским учреждением. Для построения обобщающего показателя оценки эффективности антикризисного управления банка определены требования, по которым сформирована модель оценки эффективности антикризисного управления банком на основе использования метода таксономического показателя развития. Установлена последовательность этапов построения и расчета интегрального таксономического показателя оценки эффективности антикризисного управления банком. На основе предложенного методического подхода определен интегральный таксономический показатель оценки эффективности антикризисного управления ПАТ «Укрсоцбанк». Перспективой дальнейших исследований в данном направлении является учет в интегральной оценке эффективности антикризисного управления банком качественных частных характеристик, которые бы дали возможность учитывать уровень разных видов банковского риска: процентного, курсового, валютного и др.

Ключевые слова: антикризисное управление банком, оценка эффективности, обобщающий показатель, частные показатели оценки эффективности антикризисного управления банком, интегральный таксономический показатель оценки эффективности антикризисного управления банком

Рис.: 1. Табл.: 4. Формул.: 5. Библ.: 9.

Рац Ольга Николаевна – кандидат экономических наук, старший преподаватель, кафедра банковского дела, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Email: olrats@ukr.net

UDC 005.334:336.71

Rats O. M.

INTEGRAL ASSESSMENT OF EFFICIENCY OF ANTI-CRISIS BANK MANAGEMENT

The goal of the article lies in justification and development of the methodical approach to assessment of efficiency of anti-crisis bank management. In order to increase the quality of measuring efficiency of anti-crisis actions of the bank on the basis of the theoretical analysis, the article identifies more essential local characteristics of assessment of efficiency of anti-crisis actions, consisting of indicators of financial sustainability, business activity, liquidity and efficiency of bank management. In order to build the generalising indicator of assessment of efficiency of anti-crisis bank management the article identifies requirements, by which the model of assessment of efficiency of anti-crisis bank management is formed on the basis of use of the method of taxonomic indicator of development. The article establishes succession of stages of building and calculation of the integral taxonomic indicator of assessment of efficiency of anti-crisis bank management. The article uses the proposed methodical approach to identify the integral taxonomic indicator of assessment of efficiency of anti-crisis management of Public JSC Ukrsoctbank. The prospect of further studies in this direction is taking into account the quality particular characteristics, which would give a possibility of accounting the level of various types of bank risk: interest, exchange, currency, etc., in the integral assessment of efficiency of anti-crisis management by the bank.

Key words: anti-crisis bank management, assessment of efficiency, generalising indicator, particular assessments of efficiency of anti-crisis bank management, integral taxonomic indicator of assessment of efficiency of anti-crisis bank management

Рис.: 1. Табл.: 4. Formulae: 5. Bibl.: 9.

Rats Olha M. – Candidate of Sciences (Economics), Senior Lecturer, Department of Banking, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Email: olrats@ukr.net

Постановка проблеми. Досвід України і міжнародний досвід переконливо засвідчують, що економічне зростання і забезпечення ефективних умов для розвитку приватного сектору, поліпшення соціального захисту та добробуту населення можливі лише за умов сталого розвитку банківської системи як одного з головних елементів ринкової економіки. Одним з напрямків забезпечення фінансової стійкості та розвитку банківської системи України є розробка теоретичного базису реалізації антикризового управління в процесах функціонування та розвитку вітчизняних банків.

Актуальність реалізації антикризового управління в діяльності банків обумовлена нестабільністю економічної ситуації в країні, що породжує значну кількість ризиків, які банки змушені приймати в процесі здійснення банківських операцій та надання послуг. Розширення діапазону банківських операцій та збільшення показників банківської діяльності викликає потребу використання новітніх методів управління, що не завжди має місце. Як наслідок, кризи в діяльності банків перестали бути випадковими, вони перетворилися на постійний процес. Виходячи з цього, актуальним питанням є вирішення завдань, пов'язаних із розробкою та обґрунтуванням заходів щодо реалізації антикризового управління банком.

Аналіз досліджень та публікацій. Питанням розробки теоретичних основ сутності та впровадження антикризового управління в банківську діяльність присвячено наукові праці відомих українських та зарубіжних учених, серед яких: М. А. Бас [1], А. Ф. Бондаренко [2], О. В. Васюренко [3], В. В. Коваленко [4], Л. М. Прехрест [5], Л. М. Примостка [6], Т. С. Смовженко [7] та ін.

Узагальнення опублікованих за даною проблематикою робіт дозволило зробити висновок, що питання формування теоретичних та методичних підходів, оцінки та вибору стратегії в системі антикризового управління банком недостатньо розроблені як у науковому, так і у прикладному аспектах.

Подальше поглиблення теоретичних і методичних досліджень у цій сфері пов'язане з уточненням функціонального апарату антикризового управління, обґрунтуванням вибору стратегії антикризового управління, розробкою методичних підходів, що дозволяють об'єктивно оцінити наявність та етап розвитку кризи у процесах функціонування та розвитку банку.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та розробка методичного підходу до оцінки ефективності антикризового управління банком. Для досягнення поставленої мети були поставлені та вирішені такі завдання: обґрунтовано показники, які характеризують ефективність антикризового управління банком; визначено вимоги до формування узагальнюючого показника оцінки ефективності антикризових дій банку; побудовано та розраховано інтегральний таксономічний показник оцінки ефективності антикризового управління банком.

Виклад основного матеріалу. Висока ймовірність виникнення кризи в процесах функціонування і розвитку будь-якого суб'єкта господарювання зумовлює не-

обхідність впровадження спеціального антикризового управління. Особливо важливо це для банків, оскільки вони відіграють з'єднувальну роль у переміщенні фінансових ресурсів в економіці країни і від їхнього фінансового стану та стійкості залежить безперервний рух та перерозподіл грошових і капітальних ресурсів. Виконання традиційних підходів до локалізації та нейтралізації кризових явищ за умов відсутності ефективного антикризового управління припускає перехід від потенційної кризи до ліквідації банку, від проблем окремого банку до дестабілізації банківської системи в цілому. За цих умов поширюється практичний та теоретичний інтерес до розробки теоретичних засад та практичного інструментарю антикризового управління, яке є необхідною передумовою протидії кризі й фінансовому оздоровленню банку.

Одним з найважливіших завдань суб'єкта антикризового управління є оцінка ефективності дій щодо формування та реалізації його антикризової стратегії. Побудова якісної системи оцінювання ефективності антикризового управління банком є підґрунтям для удосконалення механізму прийняття управлінських рішень, які впливають як на поточну ефективність банку, так і на формування заходів з попередження майбутніх криз.

Міра ефективності функціонування банку та антикризового управління ним залежить від сукупного впливу дії екстенсивних та інтенсивних факторів, які проявляються в рамках його окремих підсистем та відповідно до виду фактору впливу оцінюються за кількісними, якісними та змішаними характеристиками.

Результати управління банком аналітично відтворюються в економічних показниках, які є кількісною та якісною характеристикою явища, процесу чи їхнього результату. Антикризове управління тісно пов'язане з різними економічними і фінансовими показниками. Це пояснюється тим, що, впливаючи один на одного, вони викликають певні зрушення в діяльності банку, причому ці зміни можуть надавати різний ефект, як позитивний, так і негативний.

Для визначення ефективності антикризового управління банківською установою вчені застосовують різні показники, які відображають складність і різноманітність процесів управління банком, безліч факторів, що впливають на ефективність. Проте вони, розкриваючи окремі важливі аспекти антикризового управління, не дозволяють отримати комплексну характеристику, яка б дозволила дати однозначну оцінку щодо його ефективності. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність застосування інтегральної оцінки, побудови узагальнюючого показника, який би дав змогу цілісно, всебічно та об'єктивно оцінити ефективність антикризового управління банком.

При побудові інтегрального показника оцінки ефективності антикризового управління банком, на нашу думку, потрібно дотримуватись наступних вимог:

- 1) показник має враховувати основні фактори, які впливають на ефективність антикризового управління банком. Складовими інтегрального показника

мають бути інформативні локальні показники, що відображають ефективність реалізації антикризової стратегії банку;

- 2) до інтегрального показника доцільно включити часткові показники, негативне значення яких може прямо загрожувати існуванню банку;
- 3) необхідною умовою розробки узагальнюючого показника є обґрунтування принципової можливості приведення диференціальних показників до єдиної розмірності;
- 4) повинен дотримуватись принцип наступності – збереження в узагальнюючому показнику економічного змісту часткових показників.

Для обґрунтування вибору показників, що найбільш характеризують результати розробки та реалізації дій з антикризового управління банківською установою, автором статті було проведено теоретичний аналіз підходів щодо вимірювання ефективності антикризового управління банком [1–7]. За його результатами зроблено висновок, що серед показників пропонує науковцями для оцінки ефективності антикризових дій, переважають фінансові коефіцієнти, які умовно можна віднести до основних чотирьох груп: показники, що характеризують фінансову стійкість; показники, що характеризують ділову активність банку; показники ліквідності банку; показники ефективності управління банком.

Такий підхід до оцінки ефективності антикризового управління банком має певний недолік, який виявляється в тому, що фінанси, безумовно, не вичерпують безліч усіх процесів, що відбуваються в діяльності банківської установи та не дають характеристики всіх її результатів. Проте фінансові показники дозволяють оцінювати вже кінцевий результат управління банком, отримуваний від всіх внутрішніх процесів та функціонування підсистем банку; вони є більш точними та об'єктивними ніж якісні оцінки; фінансові коефіцієнти використовуються також і при аналізі інших аспектів діяльності банку. Отже, можна стверджувати, що застосування фінансових коефіцієнтів з метою оцінювання ефективності антикризового управління банком є цілком правомірним.

Таким чином, проведений автором аналіз наукових праць, а також сформульовані вимоги щодо побудови інтегрального показника оцінки ефективності антикризового управління банком дозволили обрати найбільш важливі часткові показники, які дають змогу оцінити ефективність антикризового управління банком з точки зору фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності та ефективності управління (табл. 1).

З метою узагальнення часткових показників успішно використовуються методи порівняльного багатовимірного аналізу, зокрема, метод побудови таксономічного показника розвитку. Метод побудови таксономічного показника розвитку об'єкта має суттєві переваги в можливості виконання різних видів оцінок в економіці, які проявляються, насамперед, в повній редуції багатовимірного простору ознак об'єкта, що дозволяє розробляти методики узагальнюючого показника функціонування та розвитку; визна-

чати порівняльні оцінки функціонування, розвитку об'єкта оцінки відносно його стратегії та умов зовнішнього середовища [8, с. 97].

Отже, для узагальнення в єдину систему виміру та оцінки різнорідних часткових показників, наведених в табл. 1, побудуємо інтегральний таксономічний показник оцінки ефективності антикризового управління банком за такою моделлю:

$$Y = [Z_1; Z_2; Z_3; Z_4; Z_5; Z_6; Z_7; Z_8; Z_9; Z_{10}; Z_{11}; Z_{12}; Z_{13}; Z_{14}], \quad (1)$$

де Y – інтегральний таксономічний показник оцінки ефективності антикризового управління банком;

$Z_1 - Z_{14}$ – часткові показники оцінки ефективності антикризового управління банком (табл. 1).

Процес інтегральної оцінки ефективності антикризового управління банком складається з ряду послідовних етапів, починаючи з формування вимог до побудови інтегрального таксономічного показника Y , вибору та розрахунку значень часткових показників, які характеризують ефективність антикризових дій банку, проведення процедури розрахунку інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління банком (рис. 1).

В якості об'єкта оцінювання ефективності антикризового управління автором статті обрано банківську установу, яка функціонує на вітчизняному ринку банківських послуг, включена до першої групи банків за розміром активів за класифікацією НБУ, має частку іноземного капіталу в уставному фонді – ПАТ «Укрсоцбанк». Вибір саме цього банку для розрахунку інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління обумовлений тим, що з 2009 р. по 2012 р. діяльність банку значно погіршилась, що відобразилось у його основних показниках. Так, чистий прибуток банку в 2009 р. зменшився на 84,0% від рівня попереднього року. Відповідно, темпи падіння цього показника у порівнянні з докризовим періодом (2008 р.) в 2010 р. становили 96,4%, в 2011 р. – 56,2%, в 2012 р. – 98,13%.

Вихідними даними для оцінки ефективності антикризових дій ПАТ «Укрсоцбанк» є 14 показників, які характеризують його фінансовий стан за чотири роки. Основою для їх розрахунку є дані офіційної фінансової звітності банку [9]. Розраховані показники, які представлено в табл. 2 дозволили отримати узагальнену картину змін, які відбувались в наборі ознак антикризового управління ПАТ «Укрсоцбанк» в динаміці.

Визначення інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління передбачає формування за даними табл. 2 матриці спостережень (Z). Однак, оскільки елементами цієї матриці є показники, які виражені в різних одиницях виміру, для проведення подальших розрахунків необхідна стандартизація, яка дозволяє звести всю одиницю виміру до безрозмірної величини, тобто вирівняти значення ознак, стандартизуючи значення елементів матриці спостережень.

Часткові показники оцінки ефективності антикризового управління банком

№ з/п	Показник	Умовне позначення	Економічний зміст
<i>Показники, що характеризують фінансову стійкість банку</i>			
1.	Коефіцієнт «фінансового важеля»	Z_1	Розкриває здатність банку залучати ресурси на фінансовому ринку
2.	Коефіцієнт надійності	Z_2	Показує, скільки фактично сплаченого статутного капіталу припадає на 1 грн активів
3.	Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів - достатність капіталу	Z_3	Розкриває достатність сформованого власного капіталу в активізації та покритті різних ризиків
4.	Коефіцієнт захищеності власного капіталу	Z_4	Співвідношення капіталізованих активів і власного капіталу. Показує, яку частину капіталу розміщено в нерухомість (майно)
5.	Коефіцієнт захищеності дохідних активів	Z_5	Сигналізує про захист дохідних активів (що чутливі до зміни процентних ставок) мобільним власним капіталом
6.	Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	Z_6	Ступінь покриття активів власним капіталом. Служить показником ризику банку
<i>Показники, що характеризують ділову активність банку</i>			
7.	Коефіцієнт активності залучення ресурсів	Z_7	Питома вага залучених ресурсів у загальних пасивах
8.	Коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів	Z_8	Питома вага одержаних міжбанківських кредитів у загальних пасивах
<i>Показники ліквідності банку</i>			
9.	Коефіцієнт миттєвої ліквідності	Z_9	Показує можливість банку погашати «живими» грішми з коррахунків і каси зобов'язання за всіма депозитами
10.	Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку	Z_{10}	Характеризує максимальну можливість банку в погашенні зобов'язань всіма активами
<i>Показники ефективності управління банком</i>			
11.	Загальний рівень рентабельності	Z_{11}	Розмір балансового прибутку на 1 грн доходу
12.	Окупність витрат доходами	Z_{12}	Розмір доходу на 1 грн витрат
13.	«Мертва точка» прибутковості банку	Z_{13}	Показує мінімальну дохідну маржу для покриття всіх витрат, після чого банк починає заробляти прибуток
14.	Рентабельність активів, %	Z_{14}	Рівень окупності чистим прибутком середньорічних активів у цілому

Стандартизацію елементів матриці проведемо за формулою 2:

$$P_i = \frac{Z_i}{\bar{Z}_i}, \quad (2)$$

де P_i – стандартизований показник фінансового стану банку за i -м частковим показником,

Z_i – частковий показник фінансового стану банку,

\bar{Z}_i – середнє значення за групою часткових показників фінансового стану банку.

Стандартизована система часткових показників представлена в табл. 3.

Розрахунок інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління банком після визначення елементів матриці спостережень і їх стан-

дартизації передбачає проведення диференціації ознак. Ця процедура включає розподіл всіх змінних на стимулятори та дестимулятори. Підставою такого поділу є характерний вплив кожного з показників на рівень розвитку досліджуваного об'єкта. Ознаки, які роблять позитивний вплив (стимулювання) на загальний рівень розвитку об'єкта, називаються стимуляторами, ознаки, що уповільнюють розвиток банку, є дестимуляторами. Поділ ознаки на стимулятори і дестимулятори – основа для побудови вектора-еталона.

Відповідно до напрямку впливу обраних часткових характеристик на узагальнюючий показник, проведемо диференціацію показників фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності та ефективності управління на стимулятори та дестимулятори. Так, до дестимуляторів віднесено коефіцієнт «фінансового важеля» (Z_1), питому вагу

Рис. 1. Послідовність етапів побудови та визначення інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління банком

Таблиця 2

Вихідні дані для розрахунку інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління ПАТ «Укрсоцбанк»

Рік	Z ₁	Z ₂	Z ₃	Z ₄	Z ₅	Z ₆	Z ₇	Z ₈	Z ₉	Z ₁₀	Z ₁₁	Z ₁₂	Z ₁₃	Z ₁₄
2009	0,025	10,0	0,10	1,72	1,61	19,11	0,8	0,98	0,48	0,98	31,17	2,08	4,01	0,01
2010	0,04	10,2	0,16	1,72	1,87	28,06	0,69	0,90	0,51	1,33	40,01	2,19	8,02	0,01
2011	0,03	10,1	0,16	1,97	1,93	19,11	0,72	0,74	0,91	1,2	80,07	2,73	11,02	0,02
2012	0,03	10,1	0,15	1,85	1,22	17,32	0,78	0,82	0,88	1,24	31,01	2,39	4,33	0,01

Таблиця 3

Стандартизована система показників

Рік	P ₁	P ₂	P ₃	P ₄	P ₅	P ₆	P ₇	P ₈	P ₉	P ₁₀	P ₁₁	P ₁₂	P ₁₃	P ₁₄
2009	0,80	0,99	0,70	0,95	0,97	0,91	1,07	1,14	0,69	0,83	0,68	0,89	0,59	0,80
2010	1,41	1,01	1,12	0,95	1,13	1,34	0,92	1,05	0,73	1,12	0,88	0,93	1,17	0,80
2011	1,06	1,00	1,12	1,09	1,16	0,91	0,96	0,86	1,31	1,01	1,76	1,16	1,61	1,60
2012	1,06	1,00	1,05	1,02	0,74	0,83	1,04	0,95	1,27	1,04	0,68	1,02	0,63	0,80

залучених ресурсів у загальних пасивах (Z_7), питому вагу одержаних міжбанківських кредитів у загальних пасивах (Z_8), оскільки зростання їхніх значень загрожує фінансовій стабільності банку. Всі інші часткові показники є стимуляторами.

Отже, для ПАТ «Укрсоцбанк» вектор-еталон має такі координати:

$$P = (0,80; 1,01; 1,12; 1,09; 1,16; 1,34; 0,92; 0,86; 1,31; 1,12; 1,76; 1,16; 1,61; 1,60). \quad (3)$$

Наступним етапом визначення інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління є визначення відстані між окремими спостереженнями (періодами) і вектором еталоном. Відстань між точкою-одиницею і точкою P_i розраховується за формулою 4 [8]:

$$C_{0i} = \sum_{i=1}^m (p_{ij} - p_{0i})^2, \quad (4)$$

де p_{ij} – стандартизоване значення j -го показника в період часу i ;

p_{0i} – стандартизоване значення i -го показника в еталоні.

Розраховані значення C_{0i} в 2009 – 2012 рр. для ПАТ «Укрсоцбанк» дорівнюють $C_{02009} = 0,87$; $C_{02010} = 0,69$; $C_{02011} = 0,53$; $C_{02012} = 0,77$.

Розрахунок інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління банком проведено за формулою 5 [8, с. 105]:

$$Y_i = 1 - C_{0i}, \quad (5)$$

Значення інтегрального таксономічного показника оцінки антикризового управління ПАТ «Укрсоцбанк» за 2009 – 2012 рр. наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Значення інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління ПАТ «Укрсоцбанк» за 2009 – 2012 рр.

Таксономічний показник оцінки ефективності антикризового управління банком (Y_i)	Значення
Y_{2009}	0,13
Y_{2010}	0,31
Y_{2011}	0,47
Y_{2012}	0,23

Як видно з табл. 4, показник Y_i приймає високі значення при близьких значеннях часткових показників до ета-

лона й низькі значення при далеких. Дані табл. 2 свідчать, що тенденції зміни фінансових показників, які дають змогу оцінити ефективність антикризового управління банком з точки зору фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності та ефективності управління, відповідають динаміці змін інтегрального таксономічного показника оцінки ефективності антикризового управління ПАТ «Укрсоцбанк» за останні чотири роки. В 2009 р. банк отримав найменше значення узагальнюючого показника, що обумовлено негативними явищами в банківській системі через вплив фінансово-економічної кризи: зниженням фінансової стійкості, погіршенням структури активів, уповільненням ділової активності, зниженням прибутковості. В 2010 – 2011 рр. спостерігалось певне покращення рівня часткових, та, відповідно, інтегральних показників ефективності антикризового управління банком. Найбільш суттєвими факторами, які мали вплив на результативність антикризових дій ПАТ «Укрсоцбанк», в цей період стало значне зростання рівня ліквідності банку, а також збільшення його можливостей щодо залучення ресурсів на фінансовому ринку. За результатами функціонування 2012 р. інтегральний показник оцінки ефективності антикризового управління банком скоротився на 48,93% від рівня попереднього року та склав 0,23, що свідчить про необхідність удосконалення антикризового управління банком.

Висновки. Оцінка ефективності антикризового управління банком має здійснюватись на основі найсуттєвіших локальних характеристик оцінки ефективності антикризових дій за показниками фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності, ефективності управління, а також показників, негативне значення яких може загрозувати існуванню банку. При побудові інтегрального показника оцінки ефективності антикризового управління банком повинні виконуватись такі вимоги як можливість приведення диференціальних показників до єдиної розмірності, а також збереження в узагальнюючому показнику економічного змісту часткових показників, що дозволяє виконати метод побудови таксономічного показника розвитку.

Запропонований інтегральний таксономічний показник оцінки ефективності антикризового управління банком є кількісним універсальним показником вимірювання ознак ефективності антикризових дій банку, що доводить можливість його застосування для всебічного аналізу й оцінки ефективності антикризового управління, а також виявлення напрямів удосконалення антикризової стратегії банку.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є урахування в інтегральній оцінці ефективності антикризового управління банком якісних часткових характеристик, які б дозволили враховувати рівень різних видів банківського ризику: відсоткового, курсового, валютного тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бас М. А. Антикризове управління банківськими установами: теоретичний аспект / М. А. Бас // Регіональна економіка. – 2011. – № 5. – С. 111 – 115.
2. Бондаренко А. Ф. Антикризівий маркетинг як складова стратегічного управління банком / А. Ф. Бондаренко, С. В. Дубовик // Регіональна економіка. – 2010. – № 11. – С. 68 – 73.
3. Васиуренко О. В. Управління діяльністю банку: методологія і практика: монографія / Васиуренко О. В. – Суми: УБС НБУ, 2008. – 230 с.
4. Коваленко В. В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи: монографія / В. В. Коваленко, О. В. Крухмаль. – Суми: УАБС НБУ, 2008. – 198 с.
5. Перехрест Л. М. Теоретичні підходи до антикризового управління банком в умовах фінансової нестабільності / Л. М. Перехрест // Сталій розвиток економіки, 2009. – №5. – С. 89 – 95.
6. Примостка Л. О. Банківські ризики: теорія та практика управління: монографія / Л. О. Примостка. – Київ: К.: КНЕУ, 2008. – 456 с.
7. Смовженко Т. С. Антикризове управління стратегічним розвитком банку: монографія / Т. С. Смовженко, О. М. Тридід – Київ: УБС НБУ, 2008. – 473 с.
8. Пономаренко В. С. Аналіз даних у дослідженнях соціально-економічних систем : монографія / В. С. Пономаренко, Л. М. Малярець. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2009. – 430 с.
9. Дані фінансової звітності ПАТ «Укрсоцбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unicredit.ua>.

REFERENCES

- Bas, M. A. "Antykryzove upravlinnia bankivskymy ustanovamy: teoretychnyi aspekt" [Crisis management by banking institutions : theoretical aspect]. *Rehionalna ekonomika*, no. 5 (2011): 111-115.
- Bondarenko, A. F., and Dubovyk, S. V. "Antykryzovyi marketynh iak skladova stratehichnoho upravlinnia bankom" [Crisis marketing as part of the strategic management of the bank]. *Rehionalna ekonomika*, no. 11 (2010): 68-73.
- "Dani finansovoi zvitnosti PAT «Ukrsotsbank»" [These financial statements of PJSC "Ukrsotsbank"]. <http://www.unicredit.ua>
- Kovalenko, V. V., and Krukhmal, O. V. *Antykryzove upravlinnia v zabezpechenni finansovoi stiiikosti bankivskoi systemy* [Crisis management in ensuring the financial stability of the banking system]. Sumy: UABS NBU, 2008.
- Perekhrest, L. M. "Teoretychni pidkhody do antykryzovoho upravlinnia bankom v umovakh finansovoi nestabilnosti" [Theoretical approaches to crisis management bank in terms of financial instability]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 5 (2009): 89-95.
- Prymostka, L. O. *Bankivski ryzyky: teoriia ta praktyka upravlinnia* [Banking risk : theory and practice of management]. Kyiv: KNEU, 2008.
- Ponomarenko, V. S., and Maliarets, L. M. *Analiz danykh u doslidzhenniakh sotsialno-ekonomichnykh system* [The analysis of data in studies of socio- economic systems]. Kharkiv: INZHEK, 2009.
- Smovzhenko, T. S., and Trydid, O. M. *Antykryzove upravlinnia stratehichnym rozvytkom banku* [Crisis management 's strategic growth plans]. Kyiv: UBS NBU, 2008.
- Vasiurenko, O. V. *Upravlinnia diialnistiu banku: metodolohiia i praktyka* [Management of the bank: methodology and practice]. Sumy: UBS NBU, 2008.